

POEZIJA

Iztok Osojnik

Ljubezni gospe Spitz

Pozabljena čipkarica

Priti od daleč, skoraj z roba mesta,
kjer gospa Spitz straži ponoči češnjo
s sekuro. Skoraj tako daleč kakor
Puerto Mont, kjer so travniške cvetlice zavladale

na vrtu pod verando. Spodaj Tihi ocean
oblizuje pomrznjeno obalo, prepredeno s kričanjem
galebov in vonjem po nasoljenih ribah. Priti in
sestaviti očitno v zgoščeno verigo dotikov,

dolgih, odprtih oči, sledovi ptičjih kril na
notranjih nebih, kjer zamišljeni do pozabe
v odrasli moči gosti svoje bivanje, še vedno

začuden kot otrok, se odrine in potem, včasih,
prinese svoj onstranski plen. Neka ulica se steguje
pod kostanji, ljubljena ženska, ki se ozira za svojim
moškim in ne vidi, da je že ves čas v njenem srcu.

***

Trenutek, ko slika gledalca ne potrebuje
več. Ki kot voyeur stopa v hišo
njenega učinka. Toda še preden se slika
spremeni v zgodovinarjev fetiš,

stopi v še neobstoječi krog nekdo,
ki se je ravnokar postavil na dve nogi.
Poglejmo od blizu. Vstopimo v gamsa,
ko pogleda lovcu v oči. Kaj torej stopi

v krog, s kakšnim žarom in pomenom
obremenjeno? Vzel sem paličici in
se dotaknil svoje ničvrednosti. Resnično,

dvignil sem se med breztelesne duhove in
v pogovoru z njimi zadremal. Približal sem se
ti in ti pogledal v oči: Lep, toda nemiren
mlad konj z nejevoljnim pogledom. Zelo jasen.

***

Če že vztrajate: apofatični vodnjaki
so zacveteli z močnim glasom. In vendar
se preveč navezuje, kot da stoji za tem
kakšen popularen Kant. Zmanjka referenc,

potem pa Kant, vse zelo pospravljeno, in kot
navajajo, tudi čedno. Komaj sem zdržal, da
nisem bruhnil skozi okno in na pločnik, povaljan,
z zmečkano marelo. Padlo je še nekaj dodatnih

namigov in govorica je postala konvencija,
sporočilna. Posledica pretiranega brzdanja,
ampak že tako je ostala samo gmajna, kjer – zdaj

še vem – samotni krotim poplavo besed. Če pa
sedem med ptiče, precej klavrno se pretvarjam,
da sem povprečen piščanec. Čepim v popku in izbral
sem si daljšo, bolj zadržano pot skozi cvetove cikorije.

Pljuske čez pločnik morje...

Nič posebnega. V njem so kasneje zrasle
ulice, popikane s tramvaji, drevesa so
šepetala Rilkejeve verze, jaz pa
ena sama anonimna simfonija, prepredena

s sočivnimi besedami kot kakšna alegorija,
če sem prav razumel. Včasih zagotovo
Richterjeva violina. Zvoki me prešinjajo,
vlažen sem in rjav, majice ne morem več

obleči na mišice. Torek je torej skledica
juhe. Slikovno sem – za hip – oče, skozi
katerega govori sin, toda prav mogoče je,

zastrigel sem z ušesi, le za neznano
besedo gre, ki je odskočila v pojutrišnje.
Živo označujoče, simbol že zdaj, morje? Voham
obalo, naplavljene deske, grušč in suhe alge.

***

To ni več vsakdanjost, ki se odpira le kot
temnejše nebo, zloženo v vsakdanje oblike.
Z mostnega stebrička motri sokol v reko
dneva. Od nekod – od nikoder pravzaprav – se

prepolovi znana ali prvič obiskana ulica in
ptič jo obmetava s kratkimi stavki. Diši
po krofih, prasketajoč ogenj v že izginulem

štedilniku, zares bolj nosilec vznemirljivega
skovikanja. Sokol vstopa skozi besede-sokole.
Nebo, iz katerega se spuščajo, šele prihaja.
Zdi pa se, da je to staro nebo. Rahlo spominja

na piramide. Pokaže svoj plen. Stavke položi
na mizo in te motri z ostrim, brezizraznim
pogledom. Tramvajska postaja, ki je ni.
Molčijo in čakajo. Latentne, gnezdate besede.

Ljubimec

Metulj vzleti s cveta, v katerem gladina
v temnem miru globokega vodnjaka ne
odbliskava nalomljenih podob. Zaman silim
k njemu z zaprtimi očmi.

Dlani sem otrdil z drugačno besedo,
napokano od silovitih, zgoščenih dni in
puščave, ena sama. Vsa ta ljudstva, ki jim
ne pripadam, in potem brezno

davnega tigra, ki je ravnokar pogledal.
Ah, slast, ki se vrača z imeni, s katerimi
nima nič. Tako sem tudi sam postal

zamišljen obraz, vetrov ujetnik. Samotni izgine
in samota izgine z njim. Ujetnik časa se vrne
z vetrovimi podobami. Ve, da se mu je izjalovilo.
Oči pa so s slepo stranjo odprte drugam.

Misterij

S prvim dotikom se odpre školjka, požene
drobne liste v neznanem čudenju: ti tudi!
Opečnate oblike, ti sublimni oraklji,
ta govornica brez govorečega! Že davno je odšel

in še prej gotovo pozabil na ta, vrnjeni
hip. Ostale na obali – kakor stopinje
– zarobljene v mivko. Ti pa si se spustila
k morju, privabljena s kričanjem galebov

in nepričakovanim dežjem. Dobrodošlim.
Kaplje, ki ti zdaj polzijo po razmočenem čelu.
Ne treneš z očmi, a v razmočeni notranjosti

komaj dihaš od mirnega veselja.
Nato pa obžrta sled v pesku na zapuščeni
obali. Mar je odšli kdajkoli vedel, da se je
v tebi uresničilo, česar sam nikoli ni poznal?

* * *

Znašel sem se na postaji, a ko je avtobus
pripeljal in ustavil, nisem vstopil. Saj
nisem eden tistih, ki se morajo odpeljati.
Sem zgolj zamišljeni, ki se je med čakajoče po

razpokah v vsakdanjosti priplazil po odlomkih
navdihujočih slučajev.

Nebo nad mestom je zatemnjeno od
osredotočenja in v pogledu navzdol po sončni

ulici se kot popoldanska nevihta gosti tišina,
ki ji prisluškuje komajda dihajoči, zamaknjeni.
Avtobus je začuden odpeljal, on pa spi

z odprtimi očmi. Iz njih se je priplazila
gosenica načitanosti. Nasedla je toplemu
soncu in zadremala. Ljubeče sem jo pogledal
in neslišno izginil v tekst, prinašalec darov.

* * *

Preveč reči je v tej glavi. Povezane vse
poprek z nepovezanostjo. Zadaj pa
metafizični možicelj iz Theater Cafe
brusi kakšno Schillejevo risbo, meni

odbijajočo, to je rečeno precej naklonjeno.
Danes je pogosto deževalo. Odpirali in
zapirali smo dežnike, vmes pa nekaj malega
Brancusija. Orfej je hkrati esoterik in tiger.

Tu pa je sploh vse razgaljeno, čeprav premalo
samotno z vsemi temi Yeatsi in Adorni – namreč
jaz, ki šele prihajam v že odšli svet.

Ščene s pohabljenjo sprednjo taco – to je bilo
v Wielicki. Zdaj pa tudi sam šepam čez slavne
trge v družbi s pesnikom in pesnikinjama. Orfej,
nisi za med ljudi, ker si še živ, pa si že legenda.

1. novembra 1993